

د افغانستان دموکراتیک جمهوریت

د عدلیې وزارت

رسمی جریده

۲- اساسنامه تصدی تعاونی و تجارتی دوستی.

ACKU

مصوبه شورای وزیران جمهوری دموکراتیک افغانستان

شهر کابل

۱۳۶۳/۶/۲۷

پیرامون منظوری اساسنامه های یک تعداد تصدیها

شورای وزیران جمهوری دموکراتیک افغانستان تصویب مینماید:

۱- اساسنامه تصدیهای استخراج و انتقال گاز «افغان گاز» صادرات سبزیجات و میوه جات افغان، سپین زر، قند بغلان، تخم های اصلاح شده بذری، کود و برق مزارشریف دستگاه ساختمانی هلمند، تعاونی و تجارتی دوستی و اساسنامه تصدی تجارتی نباتات منظور است، در جریده رسمی نشر گردد.

۲- تصدی استخراج و انتقال گاز «افغان گاز» از تاریخ اول حمل ۱۳۶۴ بحیث تصدی انتفاعی دولتی به فعالیت آغاز نماید.

سلطانعلی (کشتمند)

رئیس شورای وزیران جمهوری دموکراتیک افغانستان

اساسنامه تصدی تعاونی و تجارتي دوستی

فصل اول

احكام عمومی

ماده اول:

این اساسنامه به اساس حکم ماده (۸) قانون تصدیهای دولت وضع گردیده است.

تصدی تعاونی و تجارتي دوستی در این اساسنامه بنام تصدی یاد میشود.

ماده دوم:

تصدی با داشتن شخصیت حقوقی بحیث تصدی انتفاعی در چوکات وزارت (تجارت) تشکیل و بر اساس قانون تصدی های دولت و این اساسنامه فعالیت میکند.

ماده سوم:

مرکز تصدی در شهر کابل بوده و نمایندگی های آن عندالضرورت در نقاط مختلف کشور تشکیل شده میتواند.

ماده چهارم:

اهداف تصدی عبارت اند از:

۱- وارد نمودن اموال و اجناس از کشور های خارجی و مارکیت های بین المللی بمنظور رفع نیازمندی های عامه بقیمت های ارزان و اقتصادی مطابق به پلان داشته.

۲- صادر نمودن اموال و کالاهای مجاز صادراتی به کشور های خارجی و مارکیت های بین المللی جهت حصول اسعار خارجی.

۳- اشتراک در نمایشگاه های خارجی بمنظور معرفی اموال و اجناس صادراتی کشور و کسب منفعت در ساحه تجارت.

۴- سهم گیری در استقرار قیم اموال و اجناس وارداتی در مارکیت های داخلی کشور.

ماده پنجم:

تصدی تعاونی و تجارتي دوستی در فعالیتهای خود بر اساس قانون تصدیهای دولت و سایر قوانین و مقررات جمهوری دموکراتیک افغانستان و این اساسنامه عمل نموده و در فعالیت خویش تطبیق آنرا به عهده دارد.

ماده ششم:

تصدی در مقابل تعهدات خود به ارتباط انعقاد موافقتنامه ها، قرارداد ها به تضمین سرمایه اعطاء شده و سایر دارئی ها مسئول میباشد.

فصل دوم

سرمایه و امور مالی

ماده هفتم:

سرمایه تصدی متعلق بدولت بوده و از سرمایه اعطاء شده مطابق به احتیاجات اقتصاد ملی، بالا بردن سطح تولید مفیدیت و موثریت تولید در جهت انکشاف و تامین منافع کارکنان تصدی استفاده مینماید.

ماده هشتم:

سرمایه ثابت تصدی مبلغ (پنج) ملیون افغانی و سرمایه دورانی آن (پنجاه و دو) ملیون افغانی میباشد. حجم سرمایه دورانی به شاخصهای پلان مالی سالهای مابعد قابل تغییر میباشد.

ماده نهم:

تصدی سرمایه خود را از مدارک بودجه انکشافی قروض بانکی و منابع داخلی مطابق به پلان منظور شده تمویل میکند.

ماده دهم:

سرمایه ثابت از درک مبالغ استهلاك وضع شده دارائی اساسی بودجه انکشافی فند توسعه و تولیدی، قرضه های طویل المدت بانکی جهت امور ساختمانی، منابع مالی اخذ کمک های بلاعوض و سایر منابع که نظر به قوانین و مقررات مدنظر گرفته شده است تزئید و همچنین در صورت انتقال دارائی اساسی بشکل کمک های بلاعوض و یا فروش جایداد های اساسی بنابر فیصله مقامات ذیصلاح تقلیل می یابد.

ماده یازدهم:

سرمایه دورانی به ارتباط نتایج فعالیت مالی تصدی و از درک کمک بلاعوض، قیمت مواد، فروش جایداد های اساسی، قیمتگذاری مجدد دارائی ها و امثال آن میتواند به اساس پیشنهاد وزارت (تجارت) تائید وزارت مالیه و منظوری شورای وزیران تزئید یا تنقیص گردد.

ماده دوازدهم:

تصدی نمیتواند بدون موافقه وزارت مالیه از سرمایه دورانی در امور توسعه ساختمان استفاده نماید.

ماده سیزدهم:

تصدی نمیتواند در سایر تصدیهای دولت سرمایه گذاری نماید.

ماده چاردهم:

تصدی میتواند بموافقه وزارت (تجارت) و منظوری شورای وزیران در سکتور خصوصی سرمایه گذاری نماید، در اینصورت سهم تصدی در سکتور خصوصی کمتر از (۵۱) فیصد بوده نمیتواند.

ماده پانزدهم:

تصدی به مقصد احیای مجدد و ترمیم دارائی اساسی مطابق قانون وضع استهلاك پلانگذاری و استفاده از ذخیره استهلاك در اقتصاد ملی جمهوری دموکراتیک افغانستان وضع مینماید.

ماده شانزدهم:

ذخایر استهلاكاتیکه جهت احیای مجدد دارائی اساسی پیشبینی شده توسط تصدی در همان سال، برای تهیه دارائی جدید و مدرن ساختن دارائی اساسی موجود، بعد از موافقه وزارت مالیه مورد استفاده قرار گرفته میتواند.

ماده هفدهم:

تصدی مکلف است استهلاك دارائی اساسی را به اندازه وجوه استهلاكی که بمنظور احیای مجدد آن وضع شده در سرمایه ثابت تصدی منعکس نماید.

ماده هجدهم:

پلان مالی سالانه تصدی مطابق به لایحه ای که از طرف وزارت مالیه منظور میگردد ترتیب و بعد از بررسی از طرف وزارت (تجارت) منظور و یک کاپی آن بوزارت مالیه ارسال میشود.

ماده نوزدهم:

تصدی مکلف است، مصارفی را که غرض تولید محصولات یا انجام خدمات اجراء شده است جبران و مفاد نماید، مفاد حاصله تصدی نباید کمتر از ده فیصد قیمت تمام شد باشد.

ماده بیستم:

مفاد ربعوار تصدی بعد از انجام وجایب مالیاتی و وضع ذخیره ها به حساب واردات انتقال می یابد.

ماده بیست و یکم:

تصدی بعد از موافقه وزارت مالیه از مجموع مفاد خالص سالانه ذخایر ذیل را اختصاص میدهد:

۱- ذخیره توسعهی حداکثر (سی) فیصد.

۲- ذخیره تشویقی کارکنان اعم از کارگران، اجیران و ماموران حداکثر بیست فیصد.

ماده بیست و دوم:

مبلغ تشویقی سالانه کارکنان تصدی نباید از مبلغ معاش سه ماهه آنها تجاوز نماید.

ماده بیست و سوم:

تصدی برای تطبیق پلان و تامین مفدیت و مثمریت تولید روشهای مختلف تشویقی اجتماعی و معنوی را نیز قرار ذیل اتخاذ مینماید:

۱- مویدات تشویقی پیشبینی شده در اسناد تقنینی مربوط به ساحه کار.

۲- نشر فعالیتهای بهترین کارکنان در اخبار، رادیو، تلویزیون و امثال آن.

ماده بیست و چارم:

خریداری مواد مورد ضرورت تصدی مطابق به پلان فعالیت آن بادر نظرداشت نورمهای منظور شده ذخایر مواد صورت میگیرد.

تصدی میتواند در حالات استثنایی به تشخیص شورای تصدی ذخایر اضافی مواد مورد ضرورت خود را الی ششماه از مدرک منابع داخلی و قروض بانکی تامین نماید.

فصل سوم

ارگانهای اداری

ماده بیست و پنجم:

تصدی دارای یک رئیس رتبه (اول) معاونان، شورای تصدی و کارکنان اداری میباشد.

رئیس مسئول امور اداره و ممثل تصدی میباشد.

ماده بیست و ششم:

شورای تصدی مرکب است از:

۱- رئیس تصدی بحیث رئیس.

۲- معاونان، آمران دستگاه های تولیدی و اداری تصدی، نمایندگان سازمان های اجتماعی تصدی، نماینده ریاست تصدیهای وزارت مالیه بحیث اعضاء.

ترکیب و تعداد اعضای شورای تصدی به پیشنهاد رئیس توسط وزیر (تجارت) منظور میگردد.

ماده بیست و هفتم:

رئیس، معاونان و سایر کارکنان تصدی مطابق به قانون و مقررات مقرر میگردند.

ماده بیست و هشتم:

رئیس تصدی دارای وظایف و صلاحیت های ذیل میباشد:

- ۱- سازماندهی فعالیت تصدی.
- ۲- نمایندگی از تصدی در ادارات و موسسات.
- ۳- اداره دارائی های تصدی مطابق باحکام قانون و مقررات.
- ۴- امضاء قراردادها و موافقتنامه ها یا تفویض این صلاحیت به شخص دیگر.
- ۵- افتتاح حسابات بانکی برای تصدی.
- ۶- تقرر و تبدل کارکنان تصدی مطابق باحکام قانون و مقررات.
- ۷- اصدار احکام و هدایاتیکه اجرای آن برای کارکنان تصدی حتمی میباشد در حدود صلاحیت.
- ۸- تطبیق مویذات تشویقی و تأدیبی در مورد کارکنان تصدی.

ماده بیست و نهم:

- (۱) وظایف و صلاحیت معاونان، آمران و سایر کارکنان تصدی توسط لوایحی که از طرف وزیر (تجارت) منظور میگردد تنظیم میشود.
- (۲) امور داخلی تصدی توسط لوایح داخلی تنظیم میگردد.

ماده سی ام:

معاونان، سرمحاسب و سایر کارکنان تصدی در ساحه کار خود نزد رئیس مسئول میباشدند.

ماده سی و یکم:

شورای تصدی موضوعات ذیل را مورد بحث و مطالعه قرار داده تصمیم اتخاذ میکند:

- ۱- مطالعه و بررسی راپور فعالیت امور تولیدی و مالی.
- ۲- مطالعه و بررسی مسوده پلان های دورنما و جاری.

۳- مطالعه موضوعات مربوط به بالا بردن مفیدیت تولیدی و کیفیت محصولات تولیدی و استفاده متمرکز از ظرفیت های تولیدی منابع مادی، قوای بشری و مالی.

۴- مطالعه موضوعات مربوط بر روابط اقتصادی و تامین اجرای قرارداد ها.

۵- مطالعه طرح تثبیت قیمت محصولات تولیدی و موضوعات مربوط به تغییر قیمت.

۶- مطالعه تشکیل و استفاده از ذخایر تصدی.

۷- مطالعه پیشنهاد در مورد خریداری مواد خام، مواد نیمساخته تجهیزات و پرزه جات فالتو بالاتر از (۵۰۰) هزار افغانی طور پرچون و عمده از داخل و خارج کشور مطابق به پلان مالی.

۸- طرح و بررسی لوایح داخلی تصدی.

ماده سی و دوم:

جلسه شورای تصدی به اشتراک حداقل دو ثلث اعضای آن دایر میگردد.

ماده سی و سوم:

تصاویب شورای تصدی به اکثریت آراء اعضای حاضر مجلس اتخاذ و بعد از منظوری رئیس تصدی مورد اجراء قرار داده میشود.

در صورت بروز اختلاف نظر بین رئیس تصدی و اعضای شورا راجع به موضوعات تحت مطالعه اعضای شورای تصدی حق دارند نظر خود را بوزارت (تجارت) تقدیم نمایند.

ماده سی و چهارم:

وزیر (تجارت) میتواند تصویب شورای تصدی را لغو نماید.

فصل چهارم

وظایف و صلاحیت های تصدی

ماده سی و پنجم:

در ساحه پلانگذاری:

۱- طرح پلان انکشافی و سالانه تولیدی و تقدیم آن جهت اخذ منظوری.

۲- با رعایت پلان سالانه منظور شده تنظیم پلانهای ماهوار تولیدی.

۳- تطبیق و اجرای پلان منظور شده.

ماده سی و ششم:

در ساحه انکشاف تولید و ساختمان:

۱- ترتیب پیشنهاد در مورد تجدید ساختمان و انکشاف بعدی تصدی و تقدیم آن بوزارت (تجارت).

۲- تامین تدویر و بهره برداری به موقع از ظرفیت تولیدی و دارائی اساسی تصدی و استفاده اعظمی از ظرفیت تولیدی در میعاد کوتاه.

۳- تامین ترمیم دارائی اساسی، مدرن ساختن و بالا بردن سطح تخنیکی و مولدیت تجهیزات و ماشین آلات و همچنان بهبود سویه تخنیکی و بهره برداری از تعمیرات و تاسیسات.

۴- روی دست گرفتن امور ساختمانی پروژه های تولیدی و منازل رهائش مطابق به پلان انکشافی.

ماده سی و هفتم:

در ساحه تامینات مادی، تخنیکی و فروشات:

۱- تعیین احتیاج و تقاضا به مواد خام، محروقات، تجهیزات و سایر مواد.

۲- سازماندهی امور خریداری پرچون و عمده و اقدام بدریافت به موقع موادیکه توزیع آن ذریعه پلان پیشبینی شده است.

۳- فروش مواد مازاد و غیر ضروری از قبیل تجهیزات وسایط ترانسپورت دستگاه های تخنیکی مواد نیمساخته با اجازه وزارت (تجارت) و موافقه وزارت مالیه مطابق به قانون.

مبلغ حاصله از درک فروش مواد و اجناس مطابق به ماده (۶۰) قانون تصدی ها در دسترس تصدی قرار میگیرد.

۴- طرح نورم مصارف و ضایعات مواد خام و مواد نیمساخته در تولید و تقدیم آن جهت اخذ منظوری بوزارت (تجارت).

۵- اتخاذ تدابیر بمنظور صرفه جویی در مصارف مواد خام، مواد نیمساخته، محروقات و تقلیل ضایعات در پروسس تولید.

۶- اتخاذ تدابیر در جهت استفاده مثر از فاصله های تولید و امثال آن.

۷- فروش تولیدات تصدی با مطالعه بازاریابی و تزئید در فروش ذریعه اعلانات و شتهارات.

ماده سی و هشتم:

در ساحه مالی و کریدت:

۱- استفاده مثر از سرمایه دورانی و سایر وجوه دست داشته جهت تطبیق فعالیت تولیدی و اقتصادی باساس پلان منظور شده به مقصد دریافت حداکثر مفاد.

۲- انتقال وجوه ذخیره توسعوی به حساب واردات دولت در صورتیکه در ظرف پنجسال به اساس پلان ازان استفاده نگردد.

۳- افتتاح حساب در د افغانستان بانک یا یکی از نمایندگیهای آن بمنظور نگهداری داد و سند پولی و نگهداری وجوه محدود به موافقه معامله دار در کسه تصدی.

۴- اخذ قرضه های قصیر المدت و متوسط المدت و قرضه طویل المدت از بانک.

۵- ارزیابی وضع اقتصادی و تامین نگهداری وجوه پولی و دارایی های تصدی.

۶- موجودی دارائی ها، وجوه پولی و حسابات جاری طبق مقررات.

۷- ترتیب مسوده قیم و نرخ محصولات تولید شده و خدمات قابل عرضه مطابق به لایحه منظور شده و تقدیم آن بوزارت (تجارت).

۸- اتخاذ تصمیم در مورد مجرای ماشین آلات داغمه و مستعمل، فاصله تولیدات، تعمیرات و تاسیسات مستعمل و غیر قابل استفاده مطابق به تعدیل ماده (۷۳) قانون تصدیها منتشره شماره (۵۲۲) مورخ ۳۰ قوس ۱۳۶۱ جریده رسمی در دفاتر مربوط.

ماده سی و نهم:

در ساحه کدر، کار و معاش:

۱- تربیه کدر در ساحه تولید و اعزام کدرها جهت بالابردن سطح مهارتی و آگاهی به سایر تصدیها و موسسات تعلیمی مربوط.

۲- تشکیل کمیسیون جهت اخذ امتحان بمنظور تعیین درجه کارگران ساحه مطابق باحکام قانون.

اعضای کمیسیون به پیشنهاد رئیس تصدی و منظوری وزیر (تجارت) تعیین میگردد.

۳- اتخاذ تدابیر جهت بهبود وضع صحتی و شرایط کار بهمکاری اتحادیه صنفی و رعایت مقررات امنیت تخنیک و حفظ الصحه تولیدی.

۴- تامین تطبیق صحیح اجرای معاشات مزد تشویقی و استفاده صحیح ذخیره معاشات و ذخیره تشویقی.

۵- تقرر و تبدل کارکنان تصدی مطابق باحکام قانون.

۶- تبدیل مزد یک عده کارگران از معاش ماهانه به مزد فی واحد تولید (به سیستم اکورد) در صورت مساعد بودن شرایط.

۷- بهبود شرایط معیشت، کلتور رهائش و حفظ الصحه کارگران به همکاری اتحادیه صنفی.

ماده چهارم:

در ساحه علم و تخنیک:

۱- تطبیق طرح محصولات جدید در تولیدات که به مقتضای تحولات علم و تخنیک عصری و تقاضای اقتصادی ملی سازگار باشد.

۲- اتخاذ تدابیر لازم در مورد میکانیزه و اتوماتیک ساختن دستگاه های تولیدی و استفاده بیشتر از مواد خام بادر نظر داشت صرفه جویی آن.

۳- انکشاف و توسعه اختراعات و بهتر ساختن امور موجوده تصدی بهمکاری اتحادیه صنفی.

۴- استفاده از تجارب پیشرفته تصدی های مماثل.

فصل پنجم

امور حسابی راپور دهی و بیلانس

ماده چهل و یکم:

امور حسابی تصدی مطابق پلان حسابی نمونوی ستندرد و فورمه های حسابی که از طرف وزارت مالیه بموافقه اداره مرکزی احصائیه منظور میگردد انجام می یابد.

ماده چهل و دوم:

راپور فعالیت بیلانس ربعوار تصدی بوزارت (تجارت)، وزارت مالیه، اداره مرکزی احصائیه و بانک معامله دار قرار ذیل ارائه میگردد:

۱- راپور فعالیت و بیلانس ربع اول سال الی اول اسد.

۲- راپور فعالیت و بیلانس ربع دوم سال الی اول عقرب.

۳- راپور فعالیت و بیلانس ربع سوم سال الی اول دلو.

۴- راپور فعالیت و بیلانس ربع چهارم شامل راپور فعالیت و بیلانس سالانه میگردد.

ماده چهل و سوم:

راپور فعالیت و بیلانس سالانه به وزارت (تجارت)، وزارت مالیه، اداره مرکزی احصائیه، مستوفیت و بانک معامله دار در جریان سه ماه بعد از ختم سال مالی ارائه میگردد.

ماده چهل و چهارم:

سال مالی تصدی از اول حمل سال شروع و ختم آن اخیر حوت همان سال است.

فصل ششم

تجدید سازمان، انحلال و تصفیه

ماده چهل و پنجم:

تجدید سازمان و انحلال تصدی به اثر پیشنهاد وزارت (تجارت) موافقه وزارت مالیه، و منظوری شورای وزیران صورت گرفته و بنشر میرسد.

ماده چهل و هشتم:

تجدید سازمان تصدی در اثر یکی از عوامل ذیل صورت میگیرد:

۱- الحاق تصدی با تصدی دیگر.

۲- ادغام تصدی در تصدی دیگر.

۳- انقسام تصدی.

۴- تجزیه تصدی.

ماده چهل و نهم:

تصدی به یکی از عوامل ذیل منحل میگردد:

۱- عدم امکان پیشبرد وظایف محوله و اهداف مندرج این اساسنامه.

۲- در صورتیکه حکومت به انحلال آن تصمیم گرفته باشد.

ماده چهل و دهم:

تصفیه تصدی توسط هیأتی که از طرف وزارت (تجارت) تعیین میگردد صورت میگیرد.

ماده چهل و یازدهم:

موعد تکمیل امور تصفیه از (۴) ماه تجاوز کرده نمیتواند.

در صورتیکه تصفیه زمان بیشتر ایجاب کند این موعد به موافقه وزارت (تجارت) تمدید شده میتواند.

ماده پنجاهم:

هیأت تصفیه چگونگی تصفیه تصدی را به نشر سپرده و موضوع را کتباً به موسسه و اشخاص طرف معامله ابلاغ مینماید.

ماده پنجاه و یکم:

ادعای دائنین تصدی بعد از تاریخ نشر تا سه ماه شنیده شده میتواند.

فصل هفتم

احکام نهائی

ماده پنجاه و دوم:

ماموران و اجیران تصدی واجد کلیه حقوق و تابع جمیع مکلفیت های قانونی مامورین و اجیران دولت و کارگران تصدی واجد کلیه حقوق و تابع جمیع مکلفیت های اصولنامه کار و کارگران موسسات صناعتی ملی افغانستان میباشند.

ماده پنجاه و سوم:

دیون تصدی منحل شده از دارائی تصدی طبق قانون پرداخت شده و دارائی مازاد به حساب واردات دولت انتقال می یابد.

ماده پنجاه و چارم:

تصدی دارای مهر مشخصی میباشد.

ماده پنجاه و پنجم:

این اساسنامه از تاریخ تصویب شورای وزیران جمهوری دموکراتیک افغانستان نافذ است در جریده رسمی نشر گردد.